

LETTRES

DE

FEU M. JOS. MARCOUX,

MISSIONNAIRE DU SAULT,

AUX

CHEFS IROQUOIS

DU

LAC DES DEUX MONTAGNES.

1848-49.

~~~~~  
NENE TESAKOÏATONNIHNE NE RATIKOSANENSKE  
KANESATAKEHRONON NE THARONHIAKANERE-  
KENHA KAHNASAKEHRONON RONSANIKENHA.  
~~~~~

"Shetenr, Seßennio, shetenr sheten okon,
Tosa iahte kakonte akSanakase."

Édition :

TEHORISTORARAKON JOHN LOVELL.

1869.

LETTRES.

PREMIERE LETTRE.

RATIKOSANENS KANESATAKE.

KAJNASAKE, 6 *Avril* 1848.

KSAIEN OKONHA,

Ksennitentase nesesatahonsatate tsinahoten enkiron, nok seserhek: iahtasonk8anikonrhaten. Nene ietsinikonbratas niatsionksetake, iah othenon teiontsterista naesesannhike, naese8atafkaronni opi; iahta tehonaterientare sesatonnhetston; kasenniio othenon ahontsennonniate ne rononha, iaseronhatien nise aeesatkarouni. Orisiio, ksaien okonha, tokat aietsiion nonseronnitakon aessatien-tahninonnonseke, iosnore ak3ekon aonsahatihuekastake; senha kati iaonsahotitentaseron, senha ahontkarounianion, senha ahonsanikonhraksatanion ne Rasenniio, senha aonsakanataksate. Longesen non8a tsi iah othenon tsesarisaien nonseronnitakon; skennen tisesanakere; satonk8iio naesegarisiiostonhake naesesenheiontiione nensesatonnhokten. Segatatitenr kati, ksaien okonha; tosa segatatesenniost, seserhek: tihaseton ne Rasenniio, iahte sonkionsentsiagi ne kento, iah kati tesonk8agi nii nontaiaksennonton, tesanikonbriak kati.

Ne kati sesehiarak tiotkon tsi rasen ne Rasennio, *tosa satatesenniiost*. Iah kati sahi tasakorisaasase ne iontatesenniiosta; iah kati taiontste ne iakotatesenniioston, iahtaonsaiakotehiaronhase. Sesaterientare oni, ksaïen okonha, tsi iahte kaianerenseraïen nonsentsiake naiakorisaasase ne iakotatesenniioston; iakoienas sahi ne kaianerensera, iakonnhotons oni nehniakoïeren, nok tikate oni iakohresatha. Ok kati tikaasennio, ne kaneka ne ronkse enhatientahinon nonseronnitakon, niahte hongasi nethonahiere, ahongaiena, ahongsannhoton oni. Ne katiken aierako ne ionttokha? Enskat ethonihotiïeren ne ietsiïasterista, ne ok ne ronperon aiakotokense, tosa aiontennosente tsi tokenske raonagenk, tsi tokenske rotikseniatseraïen nethonahatiïere; iah nennee etho tehotirihoten nasakotikenrenseronni; tokat ahatinonseseke nasakotikenrenseronni, toha sahi kanataksekon asakotinnhotonke, iaetosanen asakotikaronni.

Ionehraksat oni, ksaïen okonha, tsi arekho taeseganihonhraiëntane tsi iah etho tehotirihoten ne ietsirihonniennis naietsikenrenseronni; ionehraksat tsi iahtesegattokas tsini sakotitenranions tiotkon niatesenniserake; ok se tahonnouton nahonnehre tosa onka tsiakitenr, akaonhaa iontatiatokenna; iah kati sahi tesesakahriïo akça. Tsi sakaonsentsiagi nonontiiïo koga, iahte sakonnhon nahoten asakotitenrheke, iah oni te sakonnhon, asakotiraksenniheke kanon naïeienthotake; tsini thotirisaïeri rati-nonses n'asakotiraksenniheke, nok tiotkon rononha raonagenk nonsentsia; nok oni tokat akte aonsaïente nonkse onse, tiotkon ki rononha raonagenk; ethone onseronni asakotiteron, iaetosanen nennee

ahontsennonniate. Nok iahta tehonaton8entsioni nahontsennonniate ne ronouha tai sesenteron; ne tehonatusentsioni nise aese8atsennonniate, aese8aiohteke, aese8aienthoseke; eh naontase skennen aetsionnhekon, naietsiienasase oni tsinahatikseni. Ok eken kati tatsise8anongeratonseke tiotkon ne Rasenniio, kanaktiio hetsise8anaktarakseni nonsentsiake. Iah othenon te sesakariaks tsi ratiteron ne ietsirionniennis, iah oni nononsatokentike, iaseto8anen se satekenat ne tsio8erat ne gateksias nonusatokenti; iah oni nohaha te8e8atsterista; ne ok ieken ne ise aese8atatiatakennhaseke. To onte naiontsennonni ne kenraken niienhnoten, iakotentions nonsentsiake, netbo nasakotitenre tsini ietsitenron nise?

8e8atsennonniatskonhak nisa, ksaien okonha, tosa se8akenronnianion tsini ietsitenranion. Kane8kere tehoiatoreton nonontiiokosa tsinihoieren tsi sakosi ne ratitsihenatatsi nonsentsia, iahte sakosi nonkse, on8e; iah kinaa 8ehonnhaon ne Rasenniio nasakaon nonkse on8e. Onka kati non8a aiek8eni noia nonsaieiere? Ak8a iah onka; iah oni ne kora nak8a rakorat8erak8enniio, aseken kaianerensera iotonhon ne iakaonsentsiaien; iahte hok8eniat8eraien ne rakorat8erak8enniio nasakaonsentsiak8a ne iakoiatonseraien. Ieseiente ki naa ne ietsinikonrhatennis. iontous, rotiiatonseraientak8e naonnise, nok sakotik8en. Tosa se8atontat netbo ni kano8entoten; katiken kaneka tekeni takaiatonseraientake, noia naiakosenhake, tokat aese8aientake nise iahtahatiientake ne ronouha; nok tsi rotiiien ne ronouha, iah kati taonton naese8aientake nise; aon-

takaientake sekon tokat korahne, tokat onontioké ne kaiatakenniio, ne katke aeseaientaké tsinahe ne tekanacetaksen; nok iakoihaon kati. Rotennhaon sahi ne kora aiakesake naeseaientaké, ne ok rot-senrion tsi rononha raonagenk ne ratitsihenstatsi; iahte iakotsenrion nonkse onse aiakosenhake, iahse, ksaien okonha, te iaksanensksas ne iaksatsihenstatsi, ii sahi ksarionniennis ne tosa aienensko, ténnon ken ii aiaksanensko! Katke aontaionksarisasase ne kaianerensera netho n'aiaksaiaotenhake, iah se oni nii tesonksannhaon ne Rasenniio naiaksanensko; ii sahi senha aiaksatkaronni; ii senha iahta tasonksarhoton ne Rasenniio, ken oni niiorisa aiaksanensko. Segaseiennatsanit kati tsi taksennis: ratinensksas ne ratitsihenstatsi. Ok kati tijorisakon ionksatesenteton natonsesentsera okon, tenhnon ken aiaksanensksaseke? Aesesakseni katiken nise ethonaeesaiere? Tokat aesesakseni, iah ki nii taiaksakseni; iaksanonses nii nasonksentenre ne Rasenniio; ne sahi aorisa ionksatathonkariakon nasaksatoratse nonkse, naiakinikonhraksarisi, tosa aieiataton non-sentsiake.

Sesatkatho kati tsini ionksaierenhatie, nok sesathontat tsini ksaierases tiotkon, ne ok iaksatonrietha naesegatsennonni; iaserouhatien tsi iahte iaksakseniés naontaksanikonhraieritseke; ii ki teiaksaiaatoretha ne tosa aeseatkaronni; iahte iaksehre iah ken Rasenniio te sonksanikonhratae tsini iaksaierha, aseken tiotkon saksarisaiennis nahoten segarisaién nok oni nii nahoten ionksarisaién; Tsi kati nenhaiere tsi ensonksanikonhrata, etho neniaksaiere; tiotkon kati aeseatsennonniake, aese-serheke tosa iaksatategenniist.

Aksah sesanikonhrarak, ksaien okonha, tiotkon eniontkaronni ne ronsakenrenseronnis Rasenniio rosennenhase, aseken enhorisasase ne Rasenniio ne ronnhas. Tsinahe tsai karigate ne karigiioston, ethotsiiot; iah oni nii te saksanekennis ne Rasenniio nasakohregate ne ionkikenrenseronnis; ok eken nii teionksatonsentsioni tosa asakohregate; nok iotkate iahtasonksasennarakse neh nahoten, ok eken senha ok asakohregate. Tokat iah he tense-saierane tsini sksarharatstenni, onsa tsiok sahi enhonaksen ne kora, ensakosiraksa; iah oni nonkse tabongsannhane tsai etho nenhaiere; Rasenniio enhonnhane; raoksire kati ne Rasenniio n'ethonaiasen.

Sasesatatregat, ksaienokonha; shetsisesatatregaten netsisesahniha,* seserhek : sonksanoronksa; skennen kati taontatsisesanikonhraienheke; sahonnise si honikonhraksens ise sesarisa; iorisentaon tsai enthonnhe ne Rasenniio; tokat aonksatkaton naietsinikonrhatenniheke ne ietsirionniennis, iahtakerisasase, aksah taontaktane tsai sesenteron, ise aksarisasase, ise aksatateristase. Nok iah nongenton tegakatkaton nethonahatiere; ok eken ielotohetston tsini totirisaieri tsai tekkanere tsini hotiierenhaties; iahte batiksencies nahontsistationite, sakotitenratonhaties tohka nisenniasetseserashen niategenniserake ne iakotentenioni, iahte iakaonsentsiaien naieientho. Segasatatiatakennha niha, sesaiotek nonsentsia; teganistenha nonsentsia, enionksanonitenseke nenteganoronksake, ethonihannhaon

* Nene ASENNEHABI kenha, M. DUFRESNE, alors Directeur de la Mission.

ne Rasenniio; onsentsiokonson kati sesesak naetsionnehkon, tosa nouseronnitakon, ne ok iontonhiksaks onseronnitakon niahte iakaonsentsiaien.

Ken kaien tai sesaton : totati ne ratsihenstati kosa, † iah sahi te iotokenhon; oktathoskenniase tsi tahatati, iahta tehoiatureton, iate iskohiaton, nok iahteshoiatureton ohnaken tsi iahtaonton nethonaiasen. Etho ki niagens nonsentsiake; iahtetsieiator-etha niah aksa tateiakoiatureton nothronon. Tenhon ki iah etho te horihoten nousa shonsakosanen, nok oni tainihati; aseken ne ok rontkathos naesegakaronniane nethonaiasen tsini sesarihoten, hetsitsion kati ne Rasenniio, seserhek : raonha iahtesonksasis, sesennikonbriak kati; iah ne tioukse tetitesennontons nonsentsiake.

Ethonlorisake, ksaienokonha! satksanonseraton sesaksekon; ii sakiaton.

Tharonhiakanere.

JOS. MARCOUX,
Ptre.

† Feu M. QUIBLIER, ancien Supérieur du Séminaire de Montréal.

DEUXIEME LETTRE.

SESAKOSANENS KANESATAKE.

KANAHSAKE, 16 *Janvier* 1849.

Satskanouseraton sesaksekon Rasenniioke.

Tsini kahasis nonsa teiontatenouserontha nonkse ne skennen takenhake, ise, K. O., tiotkon iah skennen teken; tekanikonhrake, tekentioksaake tsisesanakere ne sahi rassens ne Rasenniio; rahasi nonsentiake ne skanikonhrat akenhake ne iakorisioston, skarisions tsi iakorisioston niah skennen teken.

Ne aorisa sakeron aonsonksahtako naksanikonhraseronni, aseken tsi ionkroris ne Kanestakeronon, ok he niieheiot, iah othenon tetisesatonne tsini ietsitokatenni naontakarisaierike tsi sesanakere. Sahon-nise oni sihakenikonhratas ne Rasenniio nionsaksaiatonse. Tsiniot ne katerahiataksa, ikehre: kane-khere origakon, katke ienhontontate, senha kati ok tehotorarakon ne Rasenniio nakenikonhra nethonakiere; tiotkon saton tsi tekahontakaronte, ahetenr taonsahontkaksarisi; onen kati sakatontate; sakehre tokenske kinon kenna rakennhas ne Rasenniio naksaharhase. Nok nahoten aonsakiron? Ne ki ririsanontonnis ne Sonksasenniio tsi ksaterennaiennis, katon: nahoten, Sesenniio, aonsakiron, iahse tehonnehre aiaksatontate, ok eken ronsterientashon, ronnehre, iah othenon taiaksatontate.

Ionehraksa ki oni, K. O. tsi tisesarisare, isesehre eniakksaksi eniakksaiena akoren akosenk. Ethose niiohniron tsi raonagenk ratitsienstatsi tsi nonni sesanakere, tsini iohniron ne rononsentsiaicntous tekaniatarekon tsini kaniatares ken kaniataratie; iah nonsenton tahakseni ne kora asakaonsentsiaksa ratisennason; iah oni tahakseni asakoksa ratitsienstatsi. Rasatste sane ne kora; nok senha kasatste ne kaianerensera. Tehotiiena sahi, onen oieri nioserake tsinahe, ne ratiiianerenseronnis skaniatarati kosa, nok oni ne ratiiianerenseronnis ne kento; nok oni ne kora kosa skaniatarati kosa, nok oni ne kora ne kento, ronsatihnrati ne ratitsienstatsi Tiohtiake tatiteron tsinikon rononsentsiaien. Kanekhere iah etho tahotieren, nahotirisatsenrion niah raonagenk takenhake; ronatkense raotiiatonsera okon, (sakatkenuse oni nii) nok iah kaneka tateiotieronnion tsi rotihni non naonnise, nok oni rotikariakon, arekho tsi ienakere nonkse onse Kanesatake. Aksa ronneron aiakitenre, kason nithonnon ronnera aia-ksarisiioste; etho kati non nisakotirakseni, tsinon ni sesenteron nonga; nok iahte sakonasi, ne ok ne sakotiraksenni nahononnhokon; tiotkon ki raonagenk; nok oni eren aonsaiete nonkse onse, tiotkon raonagenk; aksah raonagenk onse tsinense.

Ethoni kasenboten ne raotiiatonsera, rasennare nonontiokosa; rasennare Korakosa; ratisennaronnions ne ratiiianerenseronnia. Nahoten kati sekon tetsiotonsentsiohon ne teiakotkaksarision? Tosa, K. O. tsesateronsak, aseken osongakon enesaiatenne, ne sahi rasen Souksagenniio on-

sepsiake sireskso. Eh se nihorisison ne Rasenniio tsi iah ise teseşasen; enseşakseni ken taeseşatkenni ne Sonksaiatison? Seşanikonhrarak, K. O. aseken tesakoiatorarak ne Rasenniio ne iienhre taiakşatkenni ne raonha. Ok taionnikonhriake nonsentsiake nahoten iahte sakosi ne Rasenniio; iahte sonksasi naeteserheke ok taiakikşa, ne ok sonksasi aetesahnion nothenon.

Iontons tsi ionkrori: Skaniatarati kosa şahonne, iahtahonnikonhriake. Ok tiatesesaratietha kati, ok eken senha enseşatkaronni okşesatieren. Enksahrori ken tsineniaşen nethouenseşaiere? Kşahrori niha. Nene renteron ne kento kora, ohenton ienhaiaton, enhatrori ne raonha tşioi sesarihoten, tsi iah othenon tesesatahonsate tsi rohtare, nok tsi rotihtare ne ietsirionniennis. Oh kati nenseşaiatagen? iah taietsiatkabhö, nok enseşententane. Katiken iahte iakoterientare skaniatarati kosa tsi raonşenk ne ratitsienstatsi? Rononha ne rontsterista norişa rotihniraton tsi raonşenk. Seşatitentr nisa, K. O.; tesesateronşeksi, seşennikonhriak tsi iahtetsisesaşeni ne Rasenniio. Tosa aonteseşatoktase tai hetsisesaşeni ne karonhiake aeseşatsennonni, nenietşisennaraksake ne ietsirionniennis. Nene seşaiote nonşa natateşenniostatşera, tokat ne enseşastonte ne kennonşeha tenshetsisesaşaiatironten ne Rasenniio; tenhnon etho nenhaiere entsisesaşahreşate tşiniot tokenske aeseşakşenion aeseşatateşennioston, aseken ehnişeganikonhroten; iahe ne ok tehaşen ne Rasenniio: "tosa senensko," raşen oni: "tosa şşkanekşek akoren akogenk naserheke akenensko."

Tosa, K. O. seşarişarako tşinahoten katon; ehni-

hakennhaon ne Raßennio, tsi iahte sesatahonsate hetsisesaniha rohtare rotatenikonbraksaton tsinisesariboten, nok ohnenhaiere ? iah sahi tabakseni teinahoten sesaton ; ehvibonahaon ne ratsibenstatsi kosa, ehvibonahaon narigasakon tsini baierha ; nok oni oia ahaien, eh oni nennee nenhaiere ; iah se tetsi-ontsiafgarisions ne iakoiatonseraien. Tesesaiatoret nisa.

Kento Kahnasake, ratiksekon ne rotiskenbrakehte ronnerhakse aionkiion ne ratikosanens ahontientahninonron onseronnitakon, tsini hotitent nonga, iah othenon akga tatehonatentson tsini sakannhes. Iahte hotiksenion ne ratikosanens ; rouen kaientak noiente, tosa aionnakerako, niahtenskaientaientake. Saonkennhanne nakehrori ononsatokentike ; oksa ok kati sahonnikonhriake ; iah nonsenton ne teshonatrori : aseken ok sa ok asakotiiatonseron ne ratikosanens, enskat oni ahontientahninonra onseronnitakon.

Kerisahronkas oni n'Aksesasne, onen aniot sathatitaste ne ratikosanens naiontientahninon akoren tienakere, aseken sahonttoke tsi eso tonterako, rononsentsiosanens sane nennee. Tsionhaa katiken ne Kanesatake sesanakere ehnaesesaiere, iah se ise tesesasenk ? Nok oni naesesaiatakseniioke, sekon iahte ioianere naietaiion ne rotiskenbrakehte nehahatiere ; sotsi kanoron nohnaken iahtenskaientaientake, ne ietsien okonha, ietsiistere okonha tsinense aianakereke. Tosa kati seserhek : oia nii naiaksaiere tsini ierha ienakerenion sesatatekenha nonkse onse ; sesatatiatakennha tsiniot tsi hetaisegasi ne Raßennio ; iah se taontahonsennontonse.

Sasesatatesat kati, K. O., Rasennioke niare, tenhnon hetsisesanineha. Sesaniserio naesegakabriohake; iah kaneka taiekseni iontaterionnienis tsini haierha; iasetoganen sakotsientani sakononksatserasis, iasetoganen kasistake satekenat ne tsio-serat tsini haierha, ok se tahennontou niah etho tahaierane. Segatsennonniatskonhak nisa naeserbeke senha azonksentenre ne Raßennio. Tosa segakenronnianion tsi sakotepranions; tosa oni segarigarako tsi oia natehaierha; kanekhere ken ehnioterisison ne ronsanoronksa, ne senha asakoiatakenna; ethose niot nonsentsiaksekon. Aksekon hetsisesanoronksak, ethone ok satenhaiere aksekon. Raonhaa gahi enhaksemi natsisesaiatakenna nonsentsiake ensegententane, tokat ensesanonsakten, nok senha nentsisesenbeionsere; hetsisesanoronksak kati ok ekon; iah se othenon tehahase ne sesasenk, iahte iaksanenskas ne Raßennio sakasennenhase; ii tounon iakinnhese nonkse nienensko. Enionkikenrenseronni, iahte ionksanikonhraksens nii onksarisake; ne ki ionksanikonhraksatakta tsi eniontataronni ne ionksans, aseken ne se ensakorissase ne Rasennio ne sakonphas.

Aiasen kati, segakoganens, itaonsesesiato-rete, skennen aonsesegatatonni, skanikonhrat aonsetsionni tsi nonnisesanakere, Rasennio atsisesasenuioste tsi tsionne; ne senha aescasakenna ne tosa aesesatkaronni nensegatounhokten. Enskat ok gahi ionksaien natonnhetston; ne kati senha tegaterientharen naontsennonni. Enionkionsentsiakateke, enionksasistakateke karouhiake; enionksanaktiobake, iah othenon tataionksatoktanibeke, iah onka

14

taionkiksa, iah oni taonsetesenheionsere ; etho kati nonksah, K. O., nionksatieratonhak, katiken toni-ore tionne ? Iorigentaon nensesatonnhoktane ense-sannhaten tsi nonga nisesaierha, enseserheke, tosa ethonaonkieren. Senha kati ioianere onga ok ethonaesesaiere ; tosa segaiotats ne satehenseraksen ; aksa sesenron : onen, rakeni, ionksanikonhraientaonhatie, sasonksentenre ne RaSenniio, saionksanikonh-rotonhatie ; saiakgatkase tsini ionksarihotenne ; aosesanikonrhen kati ; onen sasion nonksatonnhetston taousasksasniene RaSenniioke ; askion ne karonhiake aiakgatsennonni ; iageronhatien nonsentsiake.

Toni iotsennonniat, K. O., nethonaesesaiere ! Rinekennis kati ne RaSenniio nahaterennaienhase nakesenna, nasesaiena tsinahoten katon.

Ethoniiorisake, K. O. ; aksa tonsakSanonSera-ton, seSakSekon, seSaniakhon, nok ietsien okonha.

Ii sakiaton.

Tharonhiakanere,

JOS. MAR COUX,

Ptre.

TROISIEME LETTRE.

RATIKOSANENS KANESATAKE.

KAHNASAKE, 12 février 1849.

Iahte kerhakse ok sa ok ionsaksahiatonse; tainiiot ne sakerharekse ne taontaskasennaseron. Nok tsinakahronke nongsatsi tsini hatisennoten notiake ne kanesatakehronon, ne satesaksterihatakse naionsakatati tsi sesenteron. Tosa, K. O. sesasaten tsi iahte ksaksatstenni, eh se nihakenuhaon ne Rasenniio, naontksahtako naonsesesabaharane, ne tosa acesatataronni.

Sakohrori ne kento kanesatakehronon (aiagens taionkiatatkenke) rasen: "ne aorisa iahte iaksatontats aiaksatatsennaren ratsihenstatsine, iah se teionksaterientare toni kaiatonseroten: tokat ensonksanikonrhaten ohnaken; enheron: nehuahoten sesatatsennaronnions." Kanoron, K. O., tsi ieiohe ne taksakenhronnisne Rasenniio saksasennehase; iah se taesesarisatsenri ne tokensake iakinikonrhatenihske nonkse; iaksassens nii ok eken ne kanikonrhatha. Ne sahi ne ise sesaiatonserison, korahne iesesatennieton, iah tiiiaieheese taini tsisega-kenrenseronuis, tsi sesahtare, netsisesahniha; toha ki taini hongaierhakse Sonksasenniio Sitaheronon, he nitsisesaierha.

Ne kati ioterigison naonsesesarisi tsi ethonisesaieron, aseken iahtatesesaiatoreton tsi onosen

sesatsta; ne kati ok aorisa aonsaiontatsennarako tsini iakoieren tsi raton aonsesegatatsennaren. Eh se nikarihote nonseutsiake: esennake iontatkenrenseronnihon, esennake entsierisi, esennake entsiontatresate. Nok kaiatonserake iontatkenrenseronnihon, kaiatonserake ki entsierisi; entsiontatsennaren kati tsi iah etho tetsiakomikonhroten. Etho ni ionksannhas ne karisiioston, tosa nolnaken aiontonheke: iah se te shonatatresaton. Aseken iah tahatontate ne Rasenniiio ne iah origiio teken tsi tsiakotatresaton.

Ne kati aorisa, K. O., ihrere netsisesahniha: ok sa ok iaontkontakse sonsouterisaseronni ne skennen aonsonton skanikonhrat akenhake netsisesariounniennis. Iah se ehtehaiatoten netsisesgaterista ne tahonsanikonhraraseke; iah nonsenton tahakseni tainahoten iakagen ne kento; sotsi iotenosent. Niiorisatsanit kosa naiontatsennanensko; teiakotenton naiontatennhoton tsi iontatenuhotonksa neh naieiere. Segatontats katiken ne seganikonhrakon nahakseni ne ratsihenstatsi netho nahaiere? Kanekhere, K. O. ne ok onte aiontontate, neh nahoten, neh naiekzeni nakaonha ethonaieiere. Kanekhere are othenon segarigakenseraksa naesegaterigateko ne tokensake aonsesegatatsesate; nok iah onte tokenske etho tsesanikonhroten naesoserheke *ne-resake nasonksasennanensko*.

Tetsisesarhoton niha, K. O. netsisesaniserasi ne Rasenniiio; tsiobetsta sahi tsini tsesaierba. Tiph-tiake sibhenteron, eso sahi ioserake ieshenterontakse, kanataksekon ronbanoronksakse, ronbasennanononksakse oni, aseken iah nonsenton tesakoni-

17.

konrhatenni; akxa oni ronŝannhatenhon sonsasa-koiatonti. Iah othenon ne raonha te tonontonhon; saboŝennarakse ne ronŝakosanen; ok tahennikonbriake, sahrere: Raŝenniio iehaksatoris tsinonni ionkenatonnis; iahte kaien noia ne ionhronkha, tosa kati seserhek: iah ken Raŝenniio tesonkŝaniŝerasi. Tokat oia ahenterontake, ahakŝeni ken noia naonsabaiere tsini haierha ne raonha? Iahten, ehse nihonŝannhaon ne rokoŝanen, niŝennakŝekon nariŝasakon; akiron oni: niŝennakŝekon ne kora.

Tokenŝke K. O. akxa teŝakatonharenron tiotkon ne seŝariŝake, nothenon natsiŝeŝaiere ne Raŝenniio ne taonŝeŝatkakŝarisi. Tosa niha teŝeŝateronŝek. Seŝatititentr niŝe, ietŝitentr oni ne seŝaiakon nok ne ietŝiien okonha; tosa hetsiŝeŝariŝanonŝaks ne Raŝenniio ne kaksiroŝanen aratŝte natsiŝeŝanonŝareke. Seŝatontat niha tsini kŝaiereŝe; tosa seŝerhek, nene ŝakŝaniha ronŝhaon tŝi tesonkŝaiatonnis; iah nonŝenton tehakenekenni naksaiatonŝe; ii takennonton, aŝeken, kŝabrŝri ŝahi, tŝi ikehre: Raŝenniio rakenikonbrathen naksaiatonŝe.

Tŝiinahe ieŝakŝaŝthon ŝeŝanatakon noia tŝatontakonŝakŝenhaŝe, ŝeŝeŝatŝeiate ŝaŝatis raotio-ksake, ethonahe ŝenha kŝanoronkŝa, etho nahe ŝenha teŝaterientare naeŝeŝatsennonni. ŝakenikonhrakŝenhon kati ŝakahronke tŝi nahoten teŝeŝentakŝatenniton netsiŝeŝariŝonnienni, onoŝen ia-koŝton tenhnon iahteseŝatennonŝenton; iahte ŝeŝeron: otkon iŝere takeieronniŝon, aonŝakekŝa tŝi ia-koriŝiiŝon. Teŝeŝaiatoreŝ niŝa, tokat ne ŝonkŝaŝenniio aontahotenniŝete ne raronhiakehronon tŝi ŝeŝenteron, iŝeŝehre ken, aŝonkŝariŝaŝaŝe tsini ŝeŝa-

rihoten ? iah nonsenton tatsisesarisasase, iah oni
 taakorisaasase ne ietsinikonhraten tsini sesaieren.
 Tosa kati sesateraiatak naonsesesatatresate. Sesate-
 reunnaien tsionhaason, nok etho nasesaier tsinentsi-
 sesanikonhrata ne Rasennio. Sasesarisi tsini sesaie-
 ren ; sasesatatsennaren naonsesesatatsennarako,
 ethone onen skennen entsietsironksase ; ethone se-
 sasenk ne skarakagatha, naesegaiatarane oni ; etho-
 ne taonsesesaterahneken ne Rasennio naonsatsise-
 sentenrheke tsinense sekon ensegeseke nonsentsiake.

Onen niha, K. O., sesennikonhriak, sasesahaha-
 rann, iah se skennen tesesennontonnion sesanikon-
 hrakon tsi hetsisesakenrenseronnihon netsisesari-
 onniennis. Aonsatsiseganorokse, entsionsesenhake
 sesanatakon nok sesanikonhrakon ; aksekon satese-
 saier ; ne tekarensaron tsiakoseronni ne iakotaksa-
 tonne ; ne ensakorisaasase ne Rasennio, ne ensako-
 tenre.

Etho ok K. O., nonsa nasksasennaronke ; gat-
 ksanonseratton ne sesatien okon, aiasens skani-
 konhra aonsetsionni tsini hanonses ne Sonksaiatison.

Li sakiaton Sose Tharonhiakanere,
 MARCOUX,

Ptre.

QUATRIEME LETTRE.

SESAKOSANENS KANESATAKE.

KAHNASAKE, 7 mai 1849.

Arekho, ksaien okonha, taonsaksasennaronke. Ionkrorihne sane ken iosere, iakasenne, tentiesiaatonse; nok iahte sakatkahton. Kanekhere iahte sesaiena tsiui ksaierase; kanekhere tisesarisare tsini sesarihoten, tesesarihoroks naksah taeseatka-ksarisi; iah se kaneka taontaien nonsentsiake naiekxeni aietsirisagase, ne ki sahonni sakeron : aksah ahontkatho ne ratikahrake.

Ken nonsa saksatenniethase tekaintonserake, onseronni kasennontakxen, nene tekananetakxen ne korahne tkakeron ne kaiatonserakxeniios, ne akoiatonsera ne iakaonsentsiaienton ne kakxas; aseken sesaterientare onen tsi ne ok iakoien ne tekananetakxen; iah kaneka teiehase ne kaiatakxeniio. Ikare oni, ne nashenhaton, ne ratiianerenseronnis rotirisahniraton tsi raonaxenk ne ratitsibenstatsi ne kanesatake, rotatsennare ne kora. Iah kaneka teiakoien ne senha ioiatonserahniron. Sesateonhan kati nakonsasennahnoton, aksah aesesanikonhrathane. Ietsinatouhas oni ne ietsinikonhrathas tsini sesarihoten; iah onte ne taonsahatiere nenhontkatho; iahtaonsabatixeni nahoniron: ise sesaxenk tsionkse onse; sesasennio kati naesesatientsahninonse. Iah ne taonsahontonheke nenhatikahenhion

ne tekaiatonserake, nonsa ieksatennietenni. Ise ki esagenk, sakion naesesatescienton, tosa volnaken iataonsontieronnion tsi seganakere.

Ionhaten naksah, K.O., tsinensesaiatagen, iah nii aksah te ksarisahestennis; saetsiatahtonte, saetsinikonhrhaten; nok sotsi ok sa ok sesatontaton. Ohenton aesarisisakon, iah etho taiasenhon, iah-taietsikenrenseronnihon ne ietsirionniennis; iahteesaiatonserison niahte kaiatonseriio, titkahere nonosen, ne korahne iesesatennieton; ronehrakohon naksah ne kora tsini ietsiierha ne ietsirionniennis, aseken sakointeri tsi iah othenon etho te hatiiatogens tsini sesagennoten. Totiriiaieri tiotkon tsi ietsiiaasterista, etho nihotiksenion; ne ok enskat iahtahatikseni nok taesegatiesate ne raononsentsia. Ka onte nonni ieteron nonsentsiake netho naieiere. Iorisentahon ne ieiatakseniiio ne entionnonton: enionnikonriake niahte ieiatakseniiio, enienrbeke, iah kiate sonksasi ne RaSenniiio.

Ne nii, K. O., kennhatenstaksa, tsi eniokaresate segatonnbetston RaSenniiioke, eso sahi onen tsi iot-siiohahon tsi sesarisiioston ne aorisake; ne ki satenientenstakon iahtetsisesarisaSase ne RaSenniiio. Ratitsanis na ne RaSenniiio rongasennenhase nahonnogente, nasakotikenrenseronni; ratinonşes tenhnon niiatekon asakotitenranionheke; nok rononha tenhatiiatorete tsinenhatiiierhake, tsi kiens ni honnehre, etho onte nihanonşes ne RaSenniiio. Etho ni ionksanikonhroten, aksah iah othenon etho teiaksaiatogens tsini segatroris segaiatonserake, katiken aiaksakseni naiaksahasenseke niahte senniserake, naiaksahasake akoren akosenk?

Segarisaneraks kosa kati, K. O., tai ethonisesani-
konhroten, taksasennotas, taksennošentanonnis,
takšasentennis, nok sekon kšentenre, iahte iakšanon-
ses aonsaiaksakariake. Tsi ki nisonksannhaon Son-
ksasennii, kšahretsiarons aonsesatatrešate : iak-
šaterennaiens natsisesentenre ne Rašennii naonsa-
tsisesanikonhraksarisi, tosa isinison naesatataron-
nionhatieseke. Iahte tšakonaktiio nonsentsiake
nonen sakonakšase ne Rašennii. Oktisakate-
rientare, K. O, iah skennen te segennontonnion
sesanikonhrakon tsini segaierenhaties; obniotieren
kati, ok sa ok skennen aonsesatatonni, aonsesesa-
rišaseronni tsinatasesaterientasenriehon, iaseronha-
tie niah akša taesesanikonhronnike tsini segaieren,
tiotkon ki aonsatsisesanikonhraseronni netsisesah-
niha tsini taisesanikonhraksaton, aseken ethonihori-
sison ne Rašennii, aonsaieseronni ne iakotaksaten.

Oktiiorisakon, K. O., sotsi aionkšaskennhasehe-
ke nonsentsiake aorisake; tokat kennonšeha ente-
senbeie; iorisentahon entesannhaten. Kennikaia-
nerenseroten Rašennii raolanerensera iakoskennhen
nakaonha akosenk, iahte karisaksen. Nok ne iakos-
kennhen iahte iakosenk, iekaicri oni tsini iontatto-
katenni tsi iahte iakosenk, onen ne karisaksen.
Tesesaiatoret kati nonša : tiotokte ken teini ietsito-
katenni tsi iahte sesasenk tsi nonni sesanakere?
Hetsisesahrori ne kora; arisšakon oni rakenhaon
nakšahrori; ietsirionniennis ronota: ion ne raotšia-
tousera, tsi iohniron onse tsi raonasenk; rasennare
Nonontiiokosa, rasennare Korakosa, ratisennare ne
tehatšiatoreta ratiianerenseronnis. Nahoten kati
sekon tetsiotongentsiohon? Tai kati ok aiekšeni

nonkse aiaron : iahtateiossathe ne karaksa, ethone enieksemi aiaron : iahte honasenk. Nok tsi iahte sosasenk, nahoten kati aoris aeseserheke ii aontaiaksennonton ? Ka onte ni ieteron nonsentsiake naontaionnonton niahte iakosenk ? Ne sahi rohtiasenraton ne Ra8ennii tsi rasen : "tosa satate-senniiost nakoren akosenk."

Sesennikonhriak kati, K. O., tsi iahtahatikseni nonsa shontsterista tsi oktitotati naonnise ne ratsihenstatsikosa, iah kaneka te shenteron. Iahte hotiilatoni tsi totati, aseken tehotiitatoreton tsi iahtaiorianerene ; akxa konsaiats, ok ti to8ennatak8aton tsi totati, iah akxa tehonikonhraientaon tsi neniasenne.

Iah kina, K.O., tahatontate ne Ra8ennii teini se-sanikonhroten ; aseken ok eken sahi aese8akaroppi. Orisii ne tokat aese8akseniatseraicntake naese8atiantahnioonseke nonseronnitakon, akxa oksaok aon-sahatihnekakaste ne se8askenhraketetsera. Otskarat kati iahtakene noiente kenha ; ok eken senha aonsaiakotensteten, tenhuon otiake ne aiakoriete, oneshon aiakoiatente. Hero ! iah ken te se8anikonhraitas ? Senha kati ioianere ahonsanatese-ientonbase noiente ne ietsien okonha, ietsiiatere okonha oni tsi8ense.

Taksentur kati, K. O., sas8atatresat ; tosa te-se8arihorok naese8atatsennaren aksekon. Tsi ki ni ksahrori onen : esennake iontatenikonhraksaton, esennake entsiontatenikonhraseroppi. Kaiatonserake iontatenikonhraksaton, kaiatouserake entsiontatenikonhraseroppi. Kaiatonserake kati sas8atatresat, se8erhek etho ni horisison ne Ra8ennii.

Asennita sahi nonša ne tesanistenha Onšari. To kati ni kennitentase naesesentenre nonša nok tsini sennites aesešaseiennentane, aonsaietsironksase. atsisesešatienhase oni, nok aksah aesesatonnien ne tsionnhekon. Sešennitak eni nise, naesesanikonh-rahvirate naesešakseni tsina te hotongentsioni net-sisesahniha. Akša sešenron: Rakeni, onen tsionksanikonhrotonhatie ne ionkiiatahtonton nonkse. Akša kati, Rašenniiio asakion nonksasenna tsi eniaksatatsennaren. Iah nonšenton, K.O., te iakotkaronnihon ne Rašenniiio ronsaši tsi iakotatsennare, ok eken eso entsiakotehironhase naiontsen-ponni.

Nok arahonne tohkara niiosennake taontaskša-sennaseron, onen sahi eso ksaiatonni; ok tā tsesegatote; tsiniot iahtetsionsesksani tsi ksaiatonnis. Rašenniiio se rakennhaon iah nonšenton tehakennhaon netsisesahniha, ok ti honikonhriakon, ne ok ne roterennaien, rorhare naonsesesahaharane.

Teksanonseratons kati sesaksekton sesatatierron, aiasešs aonsesesatašeiaten ne skennen, nahaserientiiio ne Sonksasenniiio tsinacesaiere sesaksekton.

Ii šakiaton ne ksaien okonha,
Tharouhiakanere,
MARCOUX,
Ptre

*Extrait d'une lettre de feu M. MARCOUX, aux
Iroquois du Lac, du Sault et de St. Régis.*

KANESATAKEHRONON, KAHNASAKEH-
RONON AKSE-ASNERONON ONI AKO-
IATONSERA, ETHO KARAKSEN TSINI
KASENNOTEN.

.....Tsiorisat sekon sesksasennaronk, ksaien
okonha :—

Raton ne Rasennio oiatonseratokentike : *Tosa
othenon nietsiier ne ionkesennenhase nonsentsiake,
tosa ietsiriraksennihek ne lhennhas, aseken ente-
lhennhe.* Tsinabe ehnihoieren ne Rasennio, iase-
tosanen iakotkahton nonsentsiake tsi iahtehonoson.

Nene iakoiatonserisahannhon sahonnise ne iako-
nikonhrosanens nonkse, nok oni ne karo nonksati
tiakoiatonnion tsini iasenserons, iasetosanen satro-
ris tsini iakotkaronnianion niahtehonsatiitanoron-
ksa ne Rasennio ronsasennenhase.

Rontonnions aksekon : Ne nethonjiakorihoten
nonsentsiake, iah nonsentou taiontkatako, ok eken
ne eniakotensteten ; nok oni nensakoterennaien-
hase ne Rasennio roSennenhase, iorisentaon tsi
senha ok ensakohresate.

Eso iakokatsahne, iakokatekse ; sahontatkon-
nienste nonsentsiake. Sahonsakeurenseronni ne
sakorihonniennis, obnaken iakotentaon, aseken ra-
onha ethonihonsaierna Iesos, othenon nahonsaiere
ne roSennenhase. Ne ki rasen oiatonseratokentike,
Ratiksekonne saksenni : *Enietsikenrenseronni*

nonkse, ii enionkkenrenseronni; enietsiiateSeienton, ii enionkSatateSeienton.

Eso ienakerenionkse kennakeratseroSanens, kanatoSanens oni, teiutenonbianiton iakotsokosahne, rohtonton ne RaSennio, iah kaneka teskaieronni tsi ienakerenionkse; ne iakostonton, iahtehonSati-
poronkSakSe ne sakonnhas, ronSatiriSakSenniha-
kse, nok tehonSatinonhianihelihakse.

Ken seSanakerenion tsionksehonSe, ashen nise-
Sanatake, rakennhaon ne RaSennio nakSahrori,
naonseseSatatreSate, naseSatkaSe tsini ietsiierha
ne ietsirihonniennis; iaSet tesseSariSaionaSakon
iseSehre eniakikenrenseronniheke: etho nenseSa-
ierhake tiotkon, ok eken tentiseSententaonhatie,
nok ohnaken enSauton oni nise tsi seSanakerenion,
akoren entsiontiatakSenioste, nok kathonte tiien-
henhien ne ietsiienokonha; aseken ok tsiniiaSen-
seron tsinahe, okhe niientiaSenne tsinenSe, iahse
tateshoteriSateniennis ne RaSennio, iah oni non-
Senton tiiahorisaioha tsinenhaiere nasakotokaten
nonkse ne iakotonkseTaksaton nonSentsiake. Ti-
kate nenneh tsi ensakohreSate tsieiutatson nenion-
tonnhokten.

TakSentenr, kSaien okonha, sekon tohkarat niio-
Sennake sontakatati. Ne Sahi oni seSakaronnis,
toha akSekob, KANOSAON, ne naoriSanerahaksera
notkonseraksen. Ietsinosas ne kenraken niienh-
notens, tesseSatatenomasas oni nise, ne kaneka ostonha
Sahontsennonni, iekanihare ietsinosas ne ietsiri-
honnienni. Katke asakoriSaSase ne RaSennio
nethoniakorihoten, iaSet isaks notkon neitakon?
oh seSatatitenr tsionkseonSe, ne ionSesen neseSat-

27

sennonni nakoren Sahontsennonni, naeseSerheke,
ahakon oni nii ne Ra8ennio nakatsennonni.

Ietsinoronk8ak jetsirihonniennis, aseken Ra8en-
nio hetsise8a8i. Ken 8aktarc, onen katiatisas,
tokat iahte kari8es tote8atarkanere, iah kati ii te-
katatiton ; ne ok te8akaton8entsioni aese8atk8ata-
ko ne tsionk8ehon8e, skennen aese8ennontonnion-
heke non8entsiake, tsi aese8askennhaseheke ne sken-
nen akenhake tsi sesanakere, nahatsennonni ne
Ra8ennio, naese8atsennonni oni nise se8ak8ekon.

КАИНАСАКЕ, 15 Janvier 1852.

SOSE THARONHIAKANERE,
JOSEPH MARCOUX,

Prc.